

ցումով սքանչելի այգիներ մէջտեղ էին բերուած, եւ Սեւ Աստուածածնայ օր մը, առանց նոյնիսկ պահքը արեւլու խեղճ ժողովուրդը թողուց ամէն ինչ ու մեկնեցաւ դէպի Սուրբահան անապատները:

Տ Ե Ղ Ա Կ Ա Ն Խ Ա Ղ Ո Ղ Ի Տ Ե Ս Ա Կ Ն Ե Ր

Բաղդատաբար իր դիրքին ու ցուրտ կլիմային, խաղողի լաւ բերք կը ստացուէր էվէրէկի ու Ֆէնէսէի այգիներէն:

Մինչեւ Աշուն ընտանեօք ու բարեկամներով առատօրէն վայելելէ վերջ, բեռներով ալ կը կտրուէր ձմեռնային պաշարի համար:

Տեղական խաղողի տեսակներն էին.—

Կուստուգ	Անկուտ, մանր տեսակ մը:
Չամչիմոց	Սեւ, չամիչի համար: Կլոր ու անուշ:
Ստանալօ Իգլիւմի	Կլոր, ճերմակ: Խոշոր ողկոյցներով ու խիտ:
Գարա Պուրմի	Հասարակ երկարածեւ խաղողը, ճերմակ ու ջրոտ:
Հասար Իգլիւմի	Ճերմակ ու դիմացկուն, աշնան փոռելիք խաղող:
Բազազի	Սաթի նման, մսուտ ու կարծր:
Հէվէնի	Ճերմակ ու դիմացկուն, աշնան փոռելիք խաղող:
Օրնա	Ոչ յարգի, կարմրագոյն ուշ հասնող տեսակ մը:
Տէվէ Կեօզի	Շատ խոշոր կլոր տեսակ մը, ոչ բարբեր:
Քիշնիշ	Չափազանց մանր ու անկուտ:

Թուփին վրայ հասած դեղին-կարմրագոյն ու անուշահամ խաղողը « կէլիմ Խանաղը եղեր է » կ'ըսուէր:

Չամչիմոցը կը կտրուէր կանուխէն ու կը փոռէր չորնալու ու չամիչ ըլլալու համար:

Բէչէլի համար կարմիր ու ճերմակ տեսակներէն կը կտրուէր ու կը փոռէր հողի վրայ կէս չոր մնալու համար մինչեւ այգեկուծք: Ողկոյցները անվթար պահելու համար Բէչէլի կարասը կը տարուէր այգի ու լեցուելով տուն կը բերուէր:

Ուշ եղանակին թարմ խաղող ունենալու համար կային մէկէ աւելի միջոցներ.—

Յախ (չալը)ի վրայ կախել առիքէն: Խաղողը կտրել երկայն ճիւղերով (ղոլ) ու կախել: Փռել չոր տեղ մը կամ պահել զով տեղ մը, տաշեղի մէջ, սնտուկներով:

Այգեկուծքի օրը, տղաք թաղածոյ (կէօմիւն) կ'ընէին խաղողը: Այգիի մէկ անկիւնը տերեւներու մէջ կ'ամբարէին, շարաթներ վերջը դալու ու ընկերներով վայելելու համար: